

ที่ มท 0891.2/ว 1814

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนราชสีมา กทม.10300

24 ตุลาคม 2549

เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหายักษ์หนาวและภัยแล้ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง 1. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547
2. หลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2543
3. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541

เนื่องจากประเทศไทยตอนบนกำลังเข้าสู่ฤดูหนาว ส่งผลให้อุณหภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝนในจังหวัดภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ เริ่มลดลงตามลำดับ ปริมาณการระเหยของน้ำในแหล่งน้ำต่างๆ อยู่ในเกณฑ์สูง ลักษณะดังกล่าวจะทำให้หลายพื้นที่ประสบกับภาวะความหนาวเย็นและภาวะความแห้งแล้งในระยะต่อไปได้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนจากภัยหนาวและภัยแล้ง จึงขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการก่อนเกิดเหตุ

1.1 สำรวจและจัดทำบัญชีข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสภาพพื้นที่เสี่ยงภัย ข้อมูลแหล่งน้ำและลักษณะเก็บกักน้ำ และข้อมูลเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญา เช่น รถยนต์บรรทุกน้ำ รถดับเพลิง เครื่องดับเพลิง เครื่องสูบน้ำ ทั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการและภาคเอกชนในพื้นที่ เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนต่อไป

1.2 จัดหา ซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ ภาชนะเก็บน้ำ เครื่องสูบน้ำ รถยนต์บรรทุกน้ำ รถดับเพลิง เครื่องดับเพลิง และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน การจัดทำฝายต้นน้ำลำธาร (CHECK DAM) เพิ่มเติม โดยให้คำนึงถึงปริมาณน้ำที่กักเก็บและความมั่นคงแข็งแรงของตัวฝาย รวมทั้ง การขจัดสิ่งกีดขวางการระบายน้ำ เช่น การขุดลอกที่ระบายน้ำ การกำจัดวัชพืชและผักตบชวาในแม่น้ำลำคลองหรือแหล่งน้ำ และจัดหาพื้นที่รองรับน้ำ (แก้มลิง) เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้งด้วย

1.3 พิจารณาตั้งงบประมาณรายจ่าย งบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น และให้นำเงินสำรองจ่ายดังกล่าวไปใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน เพื่อบรรเทาปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบสาธารณภัย เท่านั้น

/1.4 จัดทำแผน...

1.4 จัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยหรือไฟฟ้า และแผนการแจกจ่ายน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัย โดยให้บูรณาการเครื่องมือเครื่องใช้ บุคลากร และวิธีการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดให้มีการซักซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยหรือไฟฟ้า ที่ได้จัดทำไว้แล้วตามความจำเป็นและที่เห็นสมควร เพื่อให้เกิดทักษะและความคล่องตัวในการปฏิบัติ และมอบหมายให้ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเตรียมพร้อมในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างทันท่วงที

1.5 ติดตามสภาพอากาศ น้ำฝน ระดับน้ำในแม่น้ำ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ หรือระดับน้ำทะเล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีแนวโน้มว่าจะประสบภัย ให้จัดตั้งศูนย์เตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาวหรือภัยแล้งแล้วแต่กรณี เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ตามความจำเป็นเหมาะสม และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้เตรียมการรับสถานการณ์ โดยติดตามสถานการณ์ และแผนการดำเนินการของส่วนราชการต่างๆ เช่น แผนการจัดสรรน้ำ และแผนการเพาะปลูกพืชของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งรับทราบแนวทางปฏิบัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.6 รณรงค์ให้ประชาชนสำรองน้ำไว้ใช้ให้เพียงพอตลอดช่วงฤดูแล้ง การใช้น้ำอย่างประหยัด การดำเนินการตามแผนเพาะปลูกพืช การป้องกันและระงับศัตรูพืชให้เกิดอัคคีภัยและไฟฟ้า การไม่เผาป่า ตอซังข้าว ข้าวโพด หรือใบอ้อย การป้องกันและดูแลสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอเพื่อมิให้เป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจและทางเดินอาหาร รวมทั้งการป้องกันและระงับการโจรกรรมทรัพย์สินในช่วงฤดูแล้ง

1.7 ร่วมในการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันความขัดแย้งระหว่างประชาชน

1.8 จัดทำแนวป้องกันไฟฟ้าและจัดบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้าตามที่เห็นสมควร

1.9 เร่งรัดการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

2. การดำเนินการขณะเกิดภัย

2.1 ปรับเปลี่ยนศูนย์เตรียมการป้องกันภัยและแก้ไขปัญหาภัยหนาวหรือภัยแล้งแล้วแต่กรณี เพื่อประสานการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบภัยกับศูนย์อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาวหรือภัยแล้งของอำเภอและจังหวัดโดยใกล้ชิด

2.2 นำเงินงบประมาณที่ได้เตรียมไว้ ไปใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นลำดับแรก หากไม่เพียงพอ ก็อาจจะโอนเงินงบประมาณเหลือจ่าย หรือเงินงบประมาณในแผนงานโครงการอื่นที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่าย หรือมีความจำเป็นน้อยกว่าไปตั้งจ่ายเพิ่มเติมได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และหากเงินงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยดังกล่าว ยังไม่เพียงพออีก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจขออนุมัติผู้บริหารท้องถิ่นจ่ายขาดเงินสะสม ไปช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ได้ตามความจำเป็น โดยให้คำนึงถึงฐานะทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

2.3 การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณ เพื่อการช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2543

2.4 การจัดหาน้ำสะอาด เพื่อช่วยเหลือประชาชนในการอุปโภค บริโภค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดหาน้ำสะอาด ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์ สำหรับผลิตน้ำสะอาด เพื่อบริการประชาชน โดยไม่คิดมูลค่า และหากหน่วยราชการ องค์การภาครัฐ องค์การภาคประชาชน นำน้ำสะอาดหรือเครื่องอุปโภค บริโภค ไปแจกจ่ายให้ราษฎร ขอให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ในการดำเนินงาน

2.5 ระดมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ทั้งขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม และที่รับมอบมาจากส่วนราชการอื่นๆ หรือของภาคเอกชนในพื้นที่ โดยอาจใช้วิธีเช่า หรือขอยืมจากภาคเอกชน โดยจัดสรรค่าน้ำมัน เชื้อเพลิง และค่าเบี้ยเลี้ยงสำหรับเจ้าหน้าที่ หรือผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติราชการได้ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.6 จัดให้ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนให้มียางกันน้ำในที่ เพื่อป้องกันการละทิ้งถิ่นฐานไปหางานทำในเมืองใหญ่ เช่น การจ้างแรงงานราษฎรในการดำเนินการตามโครงการในเขตพื้นที่ ตามที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณไว้ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้ในช่วงฤดูแล้ง หรือประสานงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบหรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้ประชาชนผลิตสินค้าให้แก่โรงงาน

2.7 ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคก่อนเป็นลำดับแรก แล้วจึงพิจารณาให้การช่วยเหลือประชาชนในด้านการเกษตร การท่องเที่ยว และการอุตสาหกรรม เป็นลำดับต่อไป

2.8 ในการให้ความช่วยเหลือน้ำเพื่อการเกษตร หากประชาชนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในการจัดหาสำหรับพืชผลการเกษตรที่ได้เพาะปลูกไปแล้วให้เร่งช่วยเหลือเป็นการด่วน เพื่อป้องกันมิให้ผลผลิตของประชาชนเกิดความเสียหาย โดยให้พิจารณาปริมาณน้ำต้นทุนที่จะต้องเตรียมไว้ใช้ในการอุปโภค บริโภค ให้เพียงพอตลอดช่วงฤดูแล้งด้วย

2.9 หากเกิดอัคคีภัยหรือไฟป่า โรคระบาด หรือโรคติดต่อ อันสืบเนื่องมาจากภัยหนาวหรือภัยแล้ง ให้เร่งช่วยเหลือ หรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยเร็ว

3. การดำเนินการหลังเกิดภัย

3.1 เร่งสำรวจความเสียหายจากภัยหนาวและภัยแล้ง ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและความต้องการของประชาชนในด้านต่างๆ เพื่อให้การช่วยเหลือตามอำนาจหน้าที่โดยด่วน หากงบประมาณไม่เพียงพอ ให้ขอรับการสนับสนุนจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ/กิ่งอำเภอ/จังหวัด (ก.ช.ภ.อ./ก.ช.ภ.กอ./ก.ช.ภ.จ.) ตามลำดับ

3.2 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่โดยจัดระเบียบ และกำหนดพื้นที่การช่วยเหลือ ตามความจำเป็นเร่งด่วน อย่างเป็นธรรมและเสมอภาค มิให้เกิดความซ้ำซ้อน

3.3 เฝ้าระวังเรื่องสุขลักษณะและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการป้องกันโรคระบาด และโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นได้

3.4 กำชับให้ยามท้องถิ่น ดูแลรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินของทางราชการ ประชาชน และผู้ประสบภัย มิให้มีการโจรกรรมและลักขโมย โดยเฉพาะทรัพย์สินที่สามารถหยิบฉวยได้ง่าย

3.5 เร่งฟื้นฟู และส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ผู้ประสบภัย โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ภาคหรือเขตที่รับผิดชอบ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้จากการประกอบอาชีพและป้องกันการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เมืองใหญ่

ทั้งนี้ ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยหนาวและภัยแล้ง ขอให้คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ และประชาชน สถานะทางการเงินและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายรัชชัย พิกองกูว)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการมีส่วนร่วม

ส่วนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

โทร. 0-2241-9000 ต่อ 4115 โทรสาร 0-2241-9000 ต่อ 4102-3